

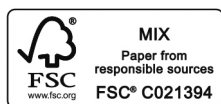
MARK GREANEY

THE
GRAY MAN

ONDER SCHOT

Vertaling Erik de Vries

HarperCollins

Voor het papieren boek is papier gebruikt dat onafhankelijk is gecertificeerd door FSC® om verantwoord bosbeheer te waarborgen.
Kijk voor meer informatie op www.harpercollins.co.uk/green.

HarperCollins is een imprint van Uitgeverij HarperCollins Holland, Amsterdam.

Copyright © 2009 Mark Strode Greaney
Oorspronkelijke titel: *The Gray Man*
Copyright Nederlandse vertaling: © 2021 HarperCollins Holland
Vertaling: Erik de Vries
Omslagontwerp: DPS
Omslagbeeld: © Mark Owen / Arcangel Images
Foto auteur: © Claudio Marineseco
Zetwerk: ZetSpiegel, Best
Druk: ScandBook UAB, Lithuania

ISBN 978 94 027 0831 8
ISBN 978 94 027 6217 4 (e-book)
NUR 305
Eerste druk augustus 2021

Originele uitgave verschenen bij Berkley, een imprint van Penguin Random House LLC, New York.

HarperCollins Holland is een divisie van Harlequin Enterprises ULC.
* en ™ zijn handelsmerken die eigendom zijn van en gebruikt worden door de eigenaar van het handelsmerk en/of de licentienemer. Handelsmerken met ® zijn geregistreerd bij het United States Patent & Trademark Office en/of in andere landen.

www.harpercollins.nl

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Het e-book is beveiligd met zichtbare en onzichtbare watermerken en mag niet worden gekopieerd en/of verspreid.

Alle in dit verhaal voorkomende personen zijn ontleend aan de fantasie van de schrijver. Elke gelijkenis met bestaande personen berust op toeval.

PROLOOG

De aandacht van de met bloed doordrenkte chauffeur van de landrover werd getrokken door een lichtflits ergens ver weg in de ochtendlucht. Zijn ogen werden door een gepolariseerde Oakley tegen de felle zonnestralen beschermd, maar toch moest hij zijn ogen dichtknijpen tegen het licht dat door de voorruit naar binnen viel, terwijl hij wanhopig probeerde het brandende toestel te identificeren dat nu in de rondte tolde en richting de aarde suisde, met een smeulende zwarte rookpluim achter zich aan.

Het was een helikopter, een grote leger-Chinook, en hoewel de situatie voor de aanwezigen aan boord afschuwelijk moest zijn, slaakte de bestuurder van de landrover een onderdrukte zucht van opluchting. Hij zou worden geëvacueerd in een KA-32T van Russische makelij, met een bemanning van Poolse huurlingen, die vanaf de Turkse grens naar hem onderweg was. De bestuurder vond de aanblik van de neerstortende Chinook spijtig, maar te verkiezen boven een neerstortende KA-32T.

Hij keek naar de willoos neerdwarrelende helikopter, die de blauwe lucht recht voor hem bezoedelde met brandende brandstof.

Hij stuurde de landrover een scherpe bocht naar rechts en reed vol gas naar het oosten. De bebloede chauffeur wilde hier zo snel

mogelijk zo ver mogelijk vandaan. Hoe graag hij ook iets voor de Amerikanen aan boord van de Chinook wilde doen, hij wist dat hun lot bezegeld was.

En hij had zijn eigen problemen. Hij reed al vijf uur met hoge snelheid door de vlakten van westelijk Irak, om zijn werk dat het daglicht niet kon verdragen te ontvluchten, en was nog slechts twintig minuten verwijderd van het moment dat hij zou worden opgehaald. Een neergeschoten helikopter betekende dat het een kwestie van minuten was voordat het op deze plek zou wemelen van de gewapende strijders, die lichamen onteerden, met hun wapens in de lucht schoten en als achterlijke idioten in de rondte sprongen.

Dat was een feestje dat de met bloed besmeurde chauffeur graag aan zich voorbij liet gaan en waar hij al helemaal geen deel van uit wilde maken.

De Chinook verdween links van hem achter een bruine heuvelrug in de verte uit zijn blikveld.

De chauffeur concentreerde zich op de weg voor hem. Niet mijn probleem, zei hij tegen zichzelf. Hij was niet opgeleid tot reddingswerker, hij was niet opgeleid tot hulpverlener, en hij was zeker niet getraind om te onderhandelen over gijzelaars.

Hij was getraind om te doden. Dat had hij over de grens gedaan, in Syrië, en nu was het tijd de *kill zone* te verlaten.

Terwijl hij in de Rover met een snelheid van meer dan honderd kilometer per uur door de nevel en het stof scheurde, ging hij het gesprek aan met zichzelf. Een stem in zijn binnenste riep hem op om te keren, terug te gaan naar de plek waar de Chinook was neergestort om naar overlevenden te zoeken. Maar hardop klonk een stem die pragmatischer was.

‘Doorrijden, Gentry, gewoon doorrijden. Die gasten zijn de lul. Niets meer aan te doen.’

Hoe verstandig de opmerking van Gentry ook was, het lukte hem niet zijn innerlijke stem het zwijgen op te leggen.

De eerste gewapende mannen die op de plek des onheils arriveerden waren niet van Al Qaeda en hadden niets met het neerhalen van de heli te maken. Het waren vier plaatselijke jongeren met oude houten Kalasjnikovs, die die ochtend halfslachtig een wegversper-ring bewaakten op een paar honderd meter van de plek waar de helikopter op de straat was neergekomen. De jongens hadden zich door de groeiende haag toeschouwers gewurmd, de winkeluitbaters en de straatkinderen die dekking hadden gezocht op het moment dat de helikopter was neergestort, en de taxichauffeurs die van de weg waren gereden om het Amerikaanse gevaarte te ontwijken. De vier jonge strijders naderden de rampplek zorgvuldig, maar zonder blijk te geven van enig tactisch benul. Ze verschansten zich allen vliemensvlug toen er een hard geluid uit de vuurzee opsteeg, van een uit een pistool afkomstige kogel die door de hitte tot ontla-ding kwam. Na een moment van aarzeling kwamen hun hoofden weer tevoorschijn. Ze richtten hun wapens en doorboorden het verwrongen metaal van de machine met een oorverdovend salvo uit hun terugslaande geweren.

Een man in een zwartgeblakerd Amerikaans legeruniform die uit het wrak klom, werd door tientallen door de jongens afgevuurde

kogels doorzeefd. Aan de lijdensweg van de soldaat kwam abrupt een einde toen de eerste kogels via zijn rug zijn lichaam verlieten.

De jongens, die moed putten uit het feit dat ze ten overstaan van de meute schreeuwende burgers een man hadden vermoord, kwamen uit hun beschutte posities tevoorschijn en liepen op het wrak af. Ze herlaadden hun wapens en maakten aanstalten de brandende lichamen van de bemanning in de cockpit te doorzeven. Maar voordat ze het vuur konden openen, kwamen er achter hen drie voertuigen op hoge snelheid aanrijden: met gewapende Arabische buitenlanders volgeladen pick-uptrucks.

Al Qaeda.

De plaatselijke jongens namen wijselijk afstand van het toestel, gingen bij de burgers staan en scandeerden religieuze leuzen terwijl de gemaskerde mannen uitzwermden over de weg rond het wrak.

De gehavende lichamen van nog twee soldaten tuimelden aan de achterkant uit de Chinook, en dit waren de eerste beelden van de rampplek die de driekoppige cameraploeg van Al Jazeera maakte, die uit de derde pick-up was gesprongen.

Op ongeveer een kilometer daarvandaan verliet Gentry de weg, dook een drooggevalle rivierbedding in en reed met de landrover zo ver mogelijk het hoge bruine riviergras in. Hij stapte uit en haastte zich naar de achterklep, slingerde een rugzak op zijn rug en pakte een lange, zandkleurige koffer bij het daarvoor bestemde handvat.

Terwijl hij van de auto wegliep, zag hij voor het eerst het opgedroogde bloed op zijn ruimvallende, op de lokale bevolking afgestemde kledij. Het bloed was niet het zijne, maar hij was niet verbaasd de vlek te zien.

Hij wist wiens bloed het wel was.

Dertig seconden later beklom hij de kleine richel bij de rivierbedding en tiggerde zo snel mogelijk voorwaarts, zijn spullen voor zich uit duwend. Toen Gentry het gevoel had dat het zand en het hoge gras hem afdoende aan het zicht onttrokken, haalde hij een verrekijker uit de rugzak en bracht die naar zijn ogen, richtte hem op de zwarte rookpluim die opsteeg uit de verte.

Hij spande zijn gespannen kaakspieren verder aan.

De Chinook was neergestort in een straat in het plaatsje al Ba'aj, en het wrak had al een hoop bekijks getrokken. De verrekijker van Gentry was niet sterk genoeg om veel details te kunnen onderscheiden, dus rolde hij op zijn zij en klikte de zandkleurige koffer open.

Er zat een Barrett M107 in, een 0.50 kalibergeweer dat met een aanvangssnelheid van bijna negen voetbalvelden per seconde kogels afvuurde die half zo groot waren als een bierflesje.

Gentry laadde het wapen niet, maar richtte het slechts op de rampplek om die met behulp van het krachtige vizier beter te kunnen bekijken. Hij zag door het zestien keer vergrotende glas de brand, de pick-uptrucks, de ongewapende burgers, en de gewapende strijders.

Sommigen van hen droegen geen masker. Plaatselijk tuig.

Anderen droegen zwarte maskers of hadden hun keffiyeh om hun gezicht gewikkeld. Dat waren waarschijnlijk de Al Qaeda-leden. De buitenlandse klootzakken. Hier neergestreken om Amerikanen en hun bondgenoten af te maken en om te profiteren van de instabiliteit in de regio.

Een glimmende metalen strook ging omhoog en weer naar beneden. Een zwaard dat op een liggende persoon inhakte. Ondanks het krachtige vizier kon Gentry niet zien of de liggende man al dood was geweest of nog leefde op het moment dat het zwaard hem had geraakt.

Hij spande zijn kaak opnieuw aan. Gentry was geen Amerikaanse soldaat, had nooit in het leger gediend. Maar hij was wel een Ame-

rikaan. En hoewel hij het Amerikaanse leger geen verantwoording schuldig was en er ook geen betrekkingen mee had, had hij al vele jaren op tv de beelden gezien van slachtingen zoals deze die zich nu voor hem voltrok en die hem met zoveel walging en woede vulde dat zijn niet geringe zelfbeheersing danig op de proef werd gesteld.

De mannen die om het vliegtuig heen stonden, kwamen allen tegelijk in beweging. Vanwege de zinderende warme lucht tussen zijn schuilplaats en de rampplek duurde het even voordat hij besefte waar hij naar keek, maar al snel herkende hij de onvermijdelijke eruptie van vrolijkheid bij de slachters in de buurt van de neergestorte heli.

De klootzakken dansten op de lijken.

Gentry haalde zijn vinger van de trekkerbeschermer van de enorme Barrett en aaide met zijn vingertop langs de soepele trekker. Hij las de afstand af op zijn lasergestuurde afstandsmeter, en schatte de windrichting in aan de hand van een aantal katoenen tentdoeken dat tussen hem en het gezelschap in de wind wapperde.

Maar hij was zo verstandig de Barrett niet te gebruiken. Als hij het wapen zou laden en de trekker zou overhalen, zou hij een paar van die hufters kunnen neerleggen, zeker, maar het nieuws dat er een sluipschutter in de regio actief was zou zo snel de ronde doen dat iedere jongvolwassen kerel met een wapen en een mobiele telefoon nog voordat hij binnen vijf kilometer van zijn evacuatiezone was, achter hem aan zou zitten. Gentry's aftocht zou worden afgeblazen, waarna hij op eigen houtje de kill zone moest zien te verlaten.

Nee, zei Gentry tegen zichzelf. Hoe rechtvaardig een bescheiden vorm van wraak ook was, het zou een hoeveelheid ellende ontketenen waar hij niet mee wenste af te rekenen.

Gentry was geen gokker. Hij was een huurmoordenaar, een huurling, iemand die leverde op bestelling. Hij kon in de tijd die het

hem kostte zijn veters te strikken een handvol van deze eikels koud maken, maar hij wist dat deze vergeldingsactie niet opwoog tegen de kosten.

Hij spuugde een mengsel van slijm en zand uit dat voor hem op de grond landde, en begon de enorme Barrett weer in de kist op te bergen.

De cameraploeg van Al Jazeera was een week geleden in het geheim de Syrische grens gepasseerd, met als enige doel het vastleggen van een overwinning van Al Qaeda in Noord-Irak. De cameraman, de geluidstechnicus en de verslaggever annex producer waren via een AQ-route gereisd, hadden overnacht in AQ-safehouses in het gezelschap van AQ-strijders, en hadden de lancering van de raket, het contact met de Chinook en de vuurbal die daarop in de lucht was ontstaan op film vastgelegd.

Wat ze nu filmde was de rituele onthoofding van een reeds overleden Amerikaanse soldaat. Een man van middelbare leeftijd met een stuk plakband op zijn schervest waar met de hand 'Phillips – Mississippi National Guard' op was geschreven. Hoewel niemand van de cameraploeg het Engels machtig was, waren ze het erover eens dat ze zojuist de vernietiging van een elite-eenheid van CIA-commando's hadden gefilmd.

De strijders begonnen te dansen en in de lucht te schieten waarna het traditionele aanroepen van Allah begon. Hoewel de AQ-cel slechts zestien leden telde, dansten er in totaal nu meer dan dertig gewapende mannen voor het smeulende metaal op straat. De cameraman richtte zijn lens op een *moqtar*, hoofd van een plaatselijke stam, die midden in het feestgedruis danste. Hij filmde hem terwijl hij precies voor het wrak stond, zijn wapperende witte *dishdasha* contrasteerde prachtig met de achter hem opstijgende zwarte rook.

De moqtar hinkte op één been naast de onthoofde Amerikaan en hield een bebloed kromzwaard in zijn rechterhand dat hij boven zijn hoofd zwaaide.

Dit was het shot waar het om ging. De cameraman glimlachte en probeerde uit alle macht professioneel te blijven en zich niet te laten meeslepen door het ritme en het gedans ter ere van Allah, waar hij met zijn camera inmiddels getuige van was.

De moqtar schreeuwde mee met de anderen. ‘Allahoe akbar!’ God is groot! Hij sprong euforisch op en neer met de gemaskerde buitenlanders en lachte zijn tanden achter zijn dikke baard bloot terwijl hij neerkeek op het verbrande en bloederige dode stuk Amerikaans vlees dat op straat aan zijn voeten lag.

De cameraploeg van Al Jazeera juichte mee. En de cameraman filmde alles met vaste hand.

Hij was een prof; hij hield zijn onderwerp keurig in het midden gevangen, de camera schokte of kantelde niet.

Totdat het hoofd van de moqtar aan de zijkant openbarstte, als een geplette druif, en hersenen, bloed en bot krachtig in het rond werden geslingerd.

Toen schokte de camera wel.

Gentry had zich gewoon niet kunnen inhouden.

Hij vuurde de ene na de andere kogel af op de gewapende mannen in de menigte, en vervloekte ondertussen hardop zijn gebrek aan zelfdiscipline, omdat hij wist dat hij zijn schema, zijn eigen missie overboord had gekieperd. Niet dat hij zijn eigen gevloek kon horen. Ook al had hij zijn oordoppen in, de Barrett produceerde elke keer dat hij een enorm projectiel uit het wapen liet ontsnappen een oorverdovende knal, de windcirculatie rond de vuurmond stuwde zand en rommel van de grond op zijn armen en gezicht.

Terwijl hij even ophield om het wapen te laden met een vers, zwaar magazijn, nam hij kort de tijd om zijn situatie in te schatten. Vanuit professioneel perspectief beschouwd, had hij de domste mogelijke beslissing genomen, door de rebellen bij wijze van spreken toe te schreeuwen dat er zich een gewapende vijand in hun midden bevond.

Maar hij voelde dat hij het juiste deed, verdomme. Hij plantte het grote wapen weer in de kom van zijn schouder die al klopte van de terugslag, richtte het weer op de plek waar de heli was verongelukt, en hervatte zijn vergeldingsactie. Toen de zoveelste enorme kogel een gemaskerde strijder in de buik trof, zag hij door het vizier de lichaamsdelen in de lucht vliegen.

Dit was een elementaire wraakoefening, niets meer. Gentry wist dat deze actie waarmee hij een paar klootzakken van vast in vloeibaar veranderde, de loop der dingen verder nauwelijks zou beïnvloeden. Zijn lichaam bleef kogels afvuren op de inmiddels vluchtende moordenaars, maar in gedachten was hij al bezig zich zorgen te maken over zijn directe toekomst. Hij zou nu niet eens meer proberen de evacuatieplek te bereiken. Een tweede heli in de buurt zou voor de woedende overlevende van AQ een onmogelijk te negeren doelwit vormen. Nee, besloot Gentry, hij zou zich ingraven: een rioolbuis of een kleine wadi zoeken, zichzelf bedekken met zand en stenen en de honger, de insectenbeten en zijn behoefte te pissen negeren.

Het zou afzien worden.

Maar, bedacht hij terwijl hij het derde magazijn met geweld in het rokende wapen ramde, zijn onzinnige besluit had ook zo zijn voordelen. Een handvol dode klootzakken was tenslotte toch maar mooi een handvol dode klootzakken.

Vier minuten na het laatste salvo van de sluipschutter stak een van de overlevende Al Qaeda-leden voorzichtig zijn hoofd door de deurpost van de bandenwinkel waar hij dekking had gezocht. Nadat hij even had gewacht en er per seconde sterker van overtuigd raakte dat zijn hoofd niet van zijn romp zou worden gescheiden, stapte de zesendertigjarige Jemeniet de straat op. Toen anderen zijn voorbeeld hadden gevolgd, bekeek hij met zijn landgenoten het bloedbad. Hij telde zeven doden, een getal dat hij vaststelde door het aantal benen te tellen dat verwrongen in de bloederige massa lag en de uitkomst door twee te delen; geen van de lijken beschikte over als zodanig te identificeren hoofden en rompen.

Vijf van zijn AQ-broeders hadden de dood gevonden, onder wie het oudste lid van de cel en de hoogste baas. Twee andere slachtoffers waren mannen uit de streek.

De Chinook links van hem smeulde nog steeds. Hij liep erlangs, passeerde mannen die met grote ogen van de schrik dekking achter auto's en vuilnisbakken hadden gezocht. Een van de plaatselijke mannen had uit angst alles laten lopen; hij lag in zijn eigen uitwerpselen als een bezetene op de grond te kronkelen.

‘Sta op, idioot!’ riep de gemaskerde Jemeniet. Hij gaf de man een trap in zijn zij en liep door naar de helikopter. Vier van zijn collega’s stonden achter een van de pick-uptrucks, samen met de cameraploeg van Al Jazeera. De cameraman rookte een sigaret die hij vasthield met een hand die trilde alsof hij vergevorderde parkinson had. De camera bungelde tegen zijn zij.

‘Zorg dat alle overlevenden in een auto stappen. We gaan de sluipschutter zoeken.’ Hij tuurde over de uitgestrekte akkers, de droge heuvels en wegen die naar het zuiden liepen. Boven een heuvel op een kilometer afstand hing een stofwolk.

‘Daar!’ wees de Jemeniet.

‘Gaan... Gaan we daarnaartoe?’ vroeg de geluidsman van Al Jazeera.

‘Insjallah.’ Als Allah het wil.

Op dat moment werden de AQ-strijders geroepen door een jongen, die hun vroeg ergens naar te komen kijken. De jongen had zich verschanst in een theehuis, op nog geen vijftien meter afstand van de verschrompelde neus van de heli. De Jemeniet en twee van zijn handlangers stapten over een bloederig lichaam dat enkel door een gescheurd zwart gewaad bij elkaar gehouden werd. Dit was de Jordaniër geweest, hun leider. Er was een bloedspoor te zien op de plek waar hij tegen de buitenmuur was gevallen en op het raam van het theehuis zat een grote bloedvlek die het etablissement in een rode waas hulde.

‘Wat is er?’ riep de Jemeniet op boze toon.

De jongen hijgde tijdens het praten en hyperventileerde. Maar hij zei: ‘Ik heb iets gevonden.’

De Jemeniet en zijn twee mannen stapten door het bloed, liepen achter de jongen aan het café in, keken achter een omgevallen tafel en achter de toonbank. Daar zat een jonge Amerikaanse soldaat met zijn rug tegen de muur. Hij knipperde snel met zijn wijd open-gesperde ogen. In zijn armen hield hij een tweede ongelovige. Deze

man was zwart en was ogenschijnlijk buiten bewustzijn of misschien wel dood. Er waren geen wapens te zien.

De Jemeniet glimlachte en gaf de jongen een schouderklop. Hij draaide zich om en riep naar zijn handlangers die buiten stonden: 'Haal de auto!'

Zo'n tien minuten later splitsten de drie AQ-pick-ups zich op bij een kruising. Negen mannen in twee voertuigen reden naar het zuiden. Per mobiele telefoon mobiliseerden ze hun plaatselijke handlangers om het landschap af te struinen naar de eenzame sluipschutter. De Jemeniet en twee andere AQ-leden brachten de twee gewonde Amerikaanse soldaten naar een safehouse in het nabijgelegen Hatra. Daar zou de Jemeniet contact opnemen met zijn superieuren om te vragen wat hij het beste met zijn kersverse verovering kon doen.

De Jemeniet zat achter het stuur, naast hem zat een jonge Syriër, en de zowat catatonische soldaat en zijn op sterven liggende partner in de bak van de pick-up werden bewaakt door een Egyptenaar.

De twintigjarige Ricky Bayliss was enigszins bekomen van de schrik na de crash. Hij wist dit omdat het kloppende gevoel in zijn scheenbeen had plaatsgemaakt voor verzengend hete pijscheuten. Als hij naar beneden keek, naar zijn been, zag hij enkel zijn gescheurde en geblakerde gevechtsbroek en een schoen die onmogelijk ver naar rechts stond. Voorbij zijn voet lag de andere soldaat. Ricky kende de zwarte soldaat niet, maar volgens de naam op zijn uniform heette hij Cleveland. Cleveland was buiten bewustzijn. Als zijn borstkas onder zijn scherfvest niet heel lichtjes op en neer was gegaan, zou Ricky gezworen hebben dat hij dood was. In een door instinct en adrenaline ingegeven moment had Ricky de man uit het wrak en naar een winkel gesleurd, waar hij een minuut later door een stomverbaasd Irakees jongetje was gevonden.